

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

Διέξοδος μέσω των καλλιεργειών

Πώς μπορούν να αναπτυχθούν οι περιοχές Ζίτσας και Πωγωνίου; Στο ερώτημα αυτό επιχείρησαν να απαντήσουν επιστήμονες, δημοτικές αρχές, παραγωγοί και καλλιεργητές στη διημερίδα που πραγματοποιήθηκε το σαββατοκύριακο στον Παρακάλαμο.

Το πρώτο συμπέρασμα που βρήκε τους πάντες να συμφωνούν είναι πως η σημερινή κρίση μπορεί να αντιμετωπιστεί από την ίδια τη γη. Από τις καλλιέργειες δηλαδή παραδοσιακών προϊόντων, τα οποία μπορούν να έχουν απόδοση και ταυτόχρονα να έχουν ικανοποιητικές τιμές. Σε θεωρητικό επίπεδο μπορούν να γίνουν πολλά και οι συμμετέχοντες εκτίμησαν πως «αυτή τη φορά θα υπάρξουν αποτελέσματα». Η αισιοδοξία δεν ήταν διάχυτη, αλλά ο διάλογος στο τέλος της πρώτης μέρας κατέδειξε την αγωνία που διακατέχει τον αγροτικό κόσμο, ο οποίος ζητά κατευθύνσεις από την αυτοδιοίκηση, το κράτος, τους επιστήμονες και τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Η οργανωτική αδυναμία, ωστόσο, ήταν εμφανής σ' αυτή την πρώτη προσπάθεια, αφού η πρωτοβουλία «River Action Kalamas 201» περιλαμβάνει και άλλες εκδηλώσεις. Διότι, ενώ οι εισηγήσεις ήταν αρκετές και ενδιαφέρουσες, από την εκδήλωση απουσίαζε το τοπικό αγροτικό στοιχείο και τα όποια προϊόντα καλλιεργούνται στην περιοχή. Οι διοργανωτές δεν είχαν την προνοητικότητα να στήσουν πάγκους μέσα ή έξω από την αίθουσα της διημερίδας και να ενημερώσουν τους παραγωγούς της ευρύτερης περιοχής ότι μπορούν να εκθέτουν και να πωλούν τα προϊόντα τους.

Ερημοποίηση

Η κοιλάδα του Καλαμά έχει τα ίδια χαρακτηριστικά με όλη την Ήπειρο: ερημοποίηση, λιγοστοί κάτοικοι στα χωριά, έλλειψη παραγωγής παραδοσιακών προϊόντων, ελλιπής ενημέρωση των αγροτών και των κτηνοτρόφων, αλλά έλλειψη διάθεσης από τους ίδιους τους καλλιεργητές να ασχοληθούν με προσοδοφόρες καλλιέργειες. Οι προτάσεις έπεφταν... βροχή, αλλά οι επόμενοι μήνες θα είναι κρίσιμοι κατά πόσο η εφαρμογή τους μπορεί να απαντήσει στην κρίση. Μερικά στοιχεία, πάντως, δείχνουν την... αστικοποίηση των αγροτών, οι οποίοι αποφεύγουν τις καλλιέργειες. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΤΟΕΒ Λαμίστεας από τα 33.000 στρέμματα καλλιεργούνται μόλις τα 10.000, γεγονός που δικαιολογεί τη φτώχεια των πάγκων στις λαϊκές αγορές των Ιωαννίνων και τις υψηλές τιμές στα οπωροπωλεία.

Οι δύο δημοτικές αρχές, Ζίτσας και Πωγωνίου, εμφανίζονται αποφασισμένες να βοηθήσουν τον αγροτικό πληθυσμό να ενεργοποιηθεί μια ώρα αρχύτερα. «Η γη μπορεί να δώσει λύση στην ανάπτυξη της περιοχής», ήταν το μήνυμα του Κώστα Καψάλη, ενώ ο Δημήτρης Ρογκότης επισήμανε ότι δεν βοηθά το θεσμικό πλαίσιο και θεώρησε αναγκαίο να υπάρξουν «συγκεκριμένες και στοχευμένες προτάσεις για καλλιέργειες». Να οργανώσουν ένα κοινό γραφείο, το οποίο θα εξυπηρετεί τους ντόπιους επιχειρηματίες, τους νέους αγρότες και όσους σκέφτονται να επιστρέψουν στα χωριά τους, προέτρεψε τους δημάρχους ο περιφερειακός σύμβουλος Μάκης Χατζηγεφραιμίδης.

Πολλά οφέλη

Ενδιαφέρουσες ήταν οι εισηγήσεις των επιστημόνων. Ο Δημήτρης Μπαρτζάμης, καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, αναφέρθηκε στην καλλιέργεια της αγριοαγκινάρας και στα οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη που μπορεί να έχει και, στο κλείσιμο της συζήτησης, κάλεσε τους αγρότες να πάρουν οι ίδιοι πρωτοβουλίες.

Τους τρόπους και τις μεθόδους της γειτονικής Ιταλίας στην αγροτική ανάπτυξη παρουσίασε ο Γιώργος Πατακιούτας, καθηγητής στο ΤΕΙ Άρτας, σημειώνοντας πως οι περιοχή Ζίτσας-Πωγωνίου έχει πάμπολλα πλεονεκτήματα. Ζητούμενο, όπως είπε, είναι οι αγρότες να αρχίσουν να καλλιεργούν προϊόντα παραδοσιακά και να τα προβάλλουν κατάλληλα στα Γιάννενα, προκειμένου να διατίθενται σε καλή τιμή στους καταναλωτές.

Τέλος, ο Κώστας Βάντζος αναφέρθηκε στην αμπελουργία της περιοχής και την ποιοτική οινοποιία. Ιδιαίτερα αναφορά έκανε στην αμπελουργική ζώνη της Ζίτσας, επισημαίνοντας πως η οινοποιία μπορεί να βελτιωθεί κατά πολύ, από τη στιγμή βέβαια που βελτιωθεί η ποιότητα των σταφυλιών. «Κεντρικός στόχος πρέπει να είναι η ποιότητα της πρώτης ύλης», τόνισε και πρότεινε να δημιουργηθεί ομάδα δράσης που θα παρέχει συμβουλές και οδηγίες στους κατ' επάγγελμα παραγωγούς.

Τέλος, για τη βιολογική καλλιέργεια στην περιοχή μίλησε η παραγωγός Νίκη Καραφέρη προτρέποντας τους αγρότες να ασχοληθούν με την παραγωγή βιολογικών προϊόντων.

Κοινό μέτωπο για την προστασία των ποταμών

Ο ποταμός Καλαμάς ήταν πάντα πηγή ζωής για την περιοχή Πωγωνίου και Ζίτσας αλλά μέχρι σήμερα δεν έχει αξιοποιηθεί πλήρως. Αυτό ήταν το κοινό στοιχείο των τοποθετήσεων των συμμετεχόντων στη διημερίδα, οι οποίοι κατέληξαν στο συμπέρασμα πως η αξιοποίησή του μπορεί να προσφέρει μια οικονομική ανάσα στους δύο δήμους. «Το ποτάμι έπρεπε ήδη να είναι πηγή πλούτου», ανέφερε ο πρόεδρος της Κίνησης «Καθαρός Καλαμάς» Γιώργος Τζώρτζης και χαρακτήρισε υποτιθέμενο το ενδιαφέρον της διοίκησης μέχρι τώρα. Ακόμη ζήτησε να σταματήσουν οι μικροκομματικές αντιπαραθέσεις αφού όπως είπε, «το ποτάμι έχει μόνο φίλους». Αγρότες της περιοχής κατήγγειλαν ότι η Μεταλλουργική Βιομηχανία αποτελεί μόνιμη πηγή ρύπανσης του ποταμού Καλαμά, ενώ από την πλευρά του ο δήμαρχος Πωγωνίου Κώστας Καψάλης εμφανίστηκε καθησυχαστικός σημειώνοντας πως η βιομηχανία έχει βιολογικό καθαρισμό και υπέθεσε ότι λειτουργεί κανονικά. Στα κοινά στοιχεία του Αράχθου και του Καλαμά αναφέρθηκε ο περιφερειακός σύμβουλος Γιάννης Παπαδημητρίου, ο οποίος κάλεσε τους φορείς και τους πολίτες να προχωρήσουν ουσιαστικά στη συγκρότηση ενός κοινού μετώπου για την προστασία των υδατικών συστημάτων. «Θα τα παραδώσουμε όλα στους κερδοσκόπους;» διερωτήθηκε και κατήγγειλε την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση ότι με δική τους ευθύνη οι εταιρίες εμφιάλωσης έχουν αυξήσει κατακόρυφα τα ποσά μόνιμης άντλησης νερών από τον υδροφόρο ορίζοντα.